

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego

DOLiZK-NRGW.5503.1.8.2024

Warszawa, 28 stycznia 2025 roku

Egz. Nr 2

PROTOKÓŁ KONTROLI

Kontrola w podmiocie uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego – Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących¹ z siedzibą w Białymstoku została przeprowadzona w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*², zgodnie z planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2024³.

I. PODMIOT I OKRES OBJĘTY KONTROLĄ

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonywania przez podmiot: Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących z siedzibą w Białymstoku, ul. Icchoka Malmeda 13B lok. 27, zadań z zakresu ratownictwa wodnego, określonych w art. 13 i 14 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 roku o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*⁴ z uwzględnieniem sił, środków i warunków niezbędnych do zapewnienia prawidłowego poziomu wykonywania ratownictwa wodnego.

Kontrolą został objęty okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 17 października 2024 r.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez zespół kontrolerów w składzie:

- 1) Joanna Al-Kanani, starszy specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 6/DOLiZK/2024 z dnia 11 października 2024 r.;

¹ Zwany dalej również: TZTiRT, stowarzyszenie, podmiot kontrolowany;

² Dz. U. z 2023 r., poz. 714 z późn. zm.;

³ Plan kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2024, zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 15 listopada 2023 r. (DK-KKN.0330.4.7.2023);

⁴ Zwanej dalej: *ustawą o bezpieczeństwie*....

- 2) Monika Kobiałko, starszy specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 7/DOLiZK/2024 z dnia 11 października 2024 r.;

w dniach 17 - 18 października 2024 r. - w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w dniach 21 października 2024 r. - 2 grudnia 2024 r. - w siedzibie podmiotu kontrolującego.

II. WPROWADZENIE

Na podstawie decyzji Nr 14/2015 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. DRIOL-NRGW-0272-27/2014 i wpisu do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących jest podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego i jako podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego zobowiązane jest do podejmowania działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o *bezpieczeństwie...* i do realizacji zadań określonych w art. 14 ust. 1 tej ustawy.

Podmiot kontrolowany prowadzi działalność w formie stowarzyszenia wpisanego do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego nr KRS: 0000093895⁵. Organem właściwym do kierowania działalnością stowarzyszenia jest Zarząd. W kontrolowanym okresie w skład Zarządu wchodziło 7 osób. Funkcję Prezesa Zarządu pełnił Pan Antoni Roman. Pozostały skład Zarządu: Pan Robert Kosiński - Zastępca Prezesa Zarządu oraz sekretarz, Pan Marcin Baranik - członek zarządu, Pan Wojciech Poznański - członek zarządu, Pan Krystian Małyшко - członek zarządu, Pan Andrzej Bajkowski - członek zarządu i przewodniczący komórki finansów i rozwoju, Pan Tomasz Gierasimiuk - członek zarządu i przewodniczący komórki gospodarowania sprzętem. Określony w stowarzyszeniu sposób reprezentacji podmiotu - prezes samodzielnie. Do zawierania zobowiązań majątkowych umocowane są dwie osoby: prezes lub jego zastępca z osobą upoważnioną przez zarząd.

Siedziba podmiotu znajduje się przy ul. Icchoka Malmeda 13B lok. 27 w Białymstoku (kod 15-440), powierzchnia lokalu mieszkalnego 50,14m² + strych zagospodarowany do celów mieszkalnych o powierzchni 23 m². Do akt kontroli przedłożono akt notarialny - Repertorium A nr 7758/99 nr kol. 1096. Pod wskazanym adresem przechowywana jest dokumentacja dotycząca działalności podmiotu kontrolowanego w zakresie ratownictwa wodnego, częściowo magazynowany jest sprzęt niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego oraz środki łączności. Pomieszczenie nie jest oznakowane logo stowarzyszenia.

Stowarzyszenie dysponuje bazą ratowniczą przy ul. Majowej 8 w Supraślu (kod 16-030)⁶ na działce zabudowanej domem murowanym piętrowym o czterech pokojach i dwóch kuchniach o powierzchni 477 m² oraz garażem. Baza ta znajduje się w pobliżu miejsca pełnienia dyżurów ratowniczych a garaż jest miejscem przechowywania części sprzętu niezbędnego do wykonywania ratownictwa wodnego.

Ponadto Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących dysponuje pomieszczeniami w miejscowości Okopy 24 (kod 16-150) gmina Suchowola⁷, nr działki geodezyjnej 11 o powierzchni

⁵ Prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego;

⁶ Akt notarialny - Repertorium A numer 6374/90 l.dz. Kw 5061/90 nr kol. 4397;

⁷ Akt notarialny - Repertorium A nr 3618/2001;

0,1600 ha, w których przechowywany jest sprzęt specjalistyczny niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego.

Stowarzyszenie nie posiada terenowych jednostek organizacyjnych.

III. USTALENIA KONTROLI

1. Organizowanie, kierowanie, koordynowanie i prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczych w ramach ratownictwa wodnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń należy negatywnie ocenić działalność Towarzystwa Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących w zakresie organizowania, kierowania, koordynowania i prowadzenia bezpośrednich działań ratowniczych w ramach ratownictwa wodnego. Powyższa ocena wynika z analizy przedstawionej dokumentacji źródłowej oraz złożonych wyjaśnień w tym zakresie.

1.1. Obszar wykonywania ratownictwa wodnego.

Zgodnie z wyjaśnieniami podmiotu kontrolowanego, w okresie objętym kontrolą stowarzyszenie o nazwie Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących nie podpisało i nie realizowało umów z zarządzającymi obszarami wodnymi na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych na obszarach wodnych. Obszar wykonywania ratownictwa wodnego ograniczony był jedynie do miejsca pełnienia dyżuru stałego nad Zalewem na rzece Supraśl na odcinku od mostu do jazu w miejscowości Supraśl.

W okresie objętym kontrolą, w ramach dyżurów stałych nie przyjęto żadnego zgłoszenia alarmowego.

1.2. Zapewnienie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych.

Podczas czynności kontrolnych w TZTiRT, Prezes stowarzyszenia zaprezentował kontrolerom obszar, na którym pełnione były stałe dyżury w okresie objętym kontrolą - Zalew na rzece Supraśl na odcinku od mostu do jazu. Na potwierdzenie faktu pełnienia dyżurów w ramach zapewnienia stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w okresie podlegającym kontroli stowarzyszenia dostało⁸ miesięczne harmonogramy stałych dyżurów pełnionych pod telefonem.

Podmiot kontrolowany przedłożył „Regulamin organizacji stałych dyżurów ratowniczych na Zalewie na rzece Supraśl”⁹, w którym stowarzyszenie formalnie określiło wewnętrzny sposób organizacji stałych dyżurów ratowniczych. W piśmie TZTiRT z dnia 20 października 2024 r. wyjaśniono cyt.: „*Oddelegowani ratownicy wodni pełnią dyżury naprzemienne, 12 godzinne dyżury telefoniczne w systemie ciągłym, 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, przez cały rok, zapewniając bezzwłoczną reakcję na zgłoszenia o wypadkach lub zagrożeniach na Zalewie na rzece Supraśl, w miejscowości Supraśl, na odcinku rozciągającym się od mostu do jazu. Stałe dyżury ratowników wodnych są organizowane na zasadzie systemu rotacyjnego, aby zapewnić pełną gotowość operacyjną przez całą dobę. Każdy ratownik wodny pełni dyżur w ramach ustalonego harmonogramu ..., który obejmuje zarówno zmiany dzienne, jak i nocne. Ratownicy wodni na stałym dyżurze są odpowiedzialni za niezwłoczne podejmowanie działań ratowniczych, w tym udzielanie pierwszej pomocy, zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz wezwanie innych służb ratunkowych w razie potrzeby.*” Czas reakcji ratowników

⁸ Załącznik do pisma TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.;

⁹ Załącznik do pisma TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

wodnych wskazany w regulaminie został określony na nie dłuższy niż 30 minut od zgłoszenia o wypadku lub zagrożeniach na obszarze wodnym. Sprzęt specjalistyczny niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego podczas pełnionych dyżurów stałych okazano kontrolerom na terenie bazy ratowniczej w garażu przy ul. Majowej 8 w Supraślu oraz w siedzibie głównej podmiotu przy ul. Icchoka Malmeda 13B m 27 w Białymstoku.

W okresie objętym kontrolą do odbioru zgłoszeń alarmowych wyznaczono numer 503 464 946. Ten sam numer widnieje w rejestrze jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne wojewody podlaskiego. Niniejszy numer nie był wyeksponowany na stronie internetowej stowarzyszenia. Numer telefonu 503 464 946 nie był numerem dedykowanym wyłącznie zgłoszeniom alarmowym, był wykorzystywany także do innych czynności, w tym związanych z działalnością podmiotu oraz był w stałym posiadaniu i użytku Prezesa stowarzyszenia Antoniego Romana. Zgłoszenie alarmowe zawsze przyjmował osobiście Prezes stowarzyszenia, który informację o zgłoszeniu przekazywał Zastępcy Prezesa Zarządu Robertowi Kosińskiemu dysponującemu grafikami osób dedykowanych na dyżur. Następnie Zastępca Prezesa informację o zgłoszeniu alarmowym przekazywał osobie, która w danym momencie pełniła dyżur.

Przyjęty przez podmiot kontrolowany sposób organizacji stałych dyżurów nie zapewniał stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, nie gwarantował bowiem niezwłocznego podjęcia działań ratowniczych wobec osób, które uległy wypadkowi lub były narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym. Obciążenie Prezesa Zarządu stałą gotowością (24 godziny/7 dni w tygodniu) do przyjmowania zgłoszeń, następnie przekazywanie informacji o zgłoszeniu Zastępcy Prezesa, który informował ratownika dyżurującego, znacząco wydłużało czas przystąpienia do realizacji zgłoszenia i świadczy o niewłaściwym sposobie organizacji stałych dyżurów.

Przedstawiony sposób użytkowania numeru dedykowanego do przyjmowania zgłoszeń alarmowych nie dawał gwarancji natychmiastowego odbioru zgłoszenia przez 24 godziny, 7 dni w tygodniu, 365 dni w roku i dotarcia ratowników w czasie nie dłuższym niż 30 minut do miejsca zdarzenia.

Na okoliczność potwierdzenia zapewniania stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego poprzez stałe dyżury ratowników wodnych w kontrolowanym okresie, stowarzyszenie przedłożyło za okres od października 2023 r. do października 2024 r. *harmonogramy stałych dyżurów telefonicznych ratowników wodnych nad Zalewem na rzece Supraśl*¹⁰. Z harmonogramów wynika, że dyżury pod telefonem były pełnione przez dwóch ratowników na zmianie w systemie 12-godzinnym. Oznacza to, że w ciągu doby dyżur pełniło 4 ratowników. Podmiot kontrolowany wyjaśnił, iż ze względu na prowadzenie dyżurów w formie telefonicznej, nie była prowadzona lista obecności potwierdzająca obecność na dyżurze. W wyjaśnieniach¹¹ podmiot kontrolowany załączył „rejestr działań ratowniczych TZTiRT za rok 2023 i 2024” dedykowany stałym dyżurom. Z uwagi na brak zgłoszeń alarmowych na rejestrze widnieje wpis „*brak działań ratowniczych*”.

W okresie kontrolowanym stały dyżur zapewniała 8-osobowa kadra ratowników wodnych. Przedłożono listę 8 osób dedykowanych do pełnienia dyżurów wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnianie przez 7 osób warunków dla ratownika wodnego, o których mowa

¹⁰ Załącznik do pisma TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.;

¹¹ Pismo TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

w art. 15a ustawy o bezpieczeństwie... w okresie od 1 października 2023 r. do 20 kwietnia 2024 r. oraz spełnianie przez 8 osób warunków dla ratownika wodnego w okresie od 21 kwietnia 2024 r. do 17 października 2024r. Oznacza to, że w okresie od 1 października 2023 r. do 20 kwietnia 2024 r. jedna osoba pełniąca dyżury ratownicze nie posiadała wszystkich kwalifikacji wymaganych dla ratownika wodnego.

Wizyta kontrolerów w dniu 17 października 2024 r. w placówkach służb ustawowo powołanych do niesienia pomocy¹² usytuowanych w pobliżu miejsca pełnienia dyżuru tj. Zalewu na rzece Supraśl, nie potwierdziła współpracy tych służb z podmiotem kontrolowanym. Na potwierdzenie faktu współpracy ze służbami ustawowo powołanymi do niesienia pomocy w stanach nagłego zagrożenia, TZTiRT przedłożyło pismo Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku Wydziału Prewencji, w której wskazany został funkcjonariusz Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku do kontaktów roboczych w ramach realizowanej przez TZTiRT kampanii „Popraw bezpieczeństwo nad wodą”¹³.

Brak upublicznienia specjalnego numeru alarmowego dedykowanego wyłącznie do odbioru zgłoszeń alarmowych, stałe użytkowanie numeru alarmowego przez Prezesa stowarzyszenia, przyjęty zbyt długi proces „od przyjęcia zgłoszenia do podjęcia działań”, nierzetelne prowadzenie dokumentacji ratowników oraz powierzenie czynności z zakresu ratownictwa wodnego osobie nieposiadającej pełnych kwalifikacji wymaganych od ratownika wodnego świadczy o nieprawidłowości w działalności stowarzyszenia, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego.

Podmiot kontrolowany przedłożył dokumenty z roku 2015 – „Prośby o upublicznienie numerów telefonów”¹⁴. Dokumenty dotyczyły prośby o upublicznienie kilku numerów telefonów ratowników wodnych dedykowanych do pełnienia stałych dyżurów ratowniczych, w tym numer Prezesa i Wiceprezesa TZTiRT i były skierowane do Wojewody Podlaskiego, Burmistrza Miasta Supraśl, Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku, Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Białymstoku, Dyrektora Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. Z uwagi na datę niniejsze dokumenty stanowią jedynie wkład informacyjny, nie wpływają na ocenę działalności podlegającej kontroli.

1.3. Stała kontrola wyznaczonych obszarów wodnych.

W okresie kontrolowanym Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących nie zawarło żadnej umowy w trybie art. 21 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie... na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych na obszarach wodnych, z zarządzającymi obszarami wodnymi.

Ponieważ podmiot w okresie objętym kontrolą nie realizował żadnej umowy na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych na obszarach wodnych, podpisanej z zarządzającymi obszarami wodnymi, nie był zobligowany do przedłożenia dokumentacji rejestrującej realizację działań ratowniczych tj. dzienników pracy czy rejestru podjętych działań ratowniczych.

¹² Dzielnicy Postęunek Policji ul. Kościelna 2 w Supraślu oraz Komisariat Policji ul. Dworna 4 w Wasilkowie;

¹³ Pismo KWP w Białymstoku l.dz. E.0151.28.2023.KK z dnia 26 czerwca 2023 r.;

¹⁴ załącznik do pisma TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

Ustalenia kontroli potwierdzają stan przedstawiony przez TZTiRT w sprawozdaniu za rok 2023 złożonym do MSWiA, gdzie nie wykazano żadnych działań realizowanych na wodach śródlądowych, wodach przybrzeżnych, kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli, pływalniach czy innych obiektach dysponujących nieckami basenowymi.

1.4. Kadra ratowników wodnych podmiotu kontrolowanego.

Podmiot kontrolowany zaprezentował w dostanym piśmie¹⁵ wykaz ratowników wodnych wraz z dokumentami potwierdzającymi ich uprawnienia, którzy w okresie kontrolowanym pełnili dyżury ratownicze. W okresie kontrolowanym podmiot dysponował 8-osobową kadrą wolontariuszy dedykowaną wyłącznie do realizacji stałych dyżurów ratowniczych.

Z dostanych dokumentów wynika, że w okresie od 1 października 2023 r. do 20 kwietnia 2024 r. 7 osób spełniało warunki określone dla ratownika wodnego, o których mowa w art. 15a ustawy o bezpieczeństwie... . Natomiast od 21 kwietnia 2024 r. do 17 października 2024 r. 8 osób spełniało warunki dla ratownika wodnego. Jedna osoba pełniąca dyżury ratownicze nie spełniała jednego z ustawowych warunków dla ratownika wodnego tj. nie posiadała w okresie od 1 października 2023 r. do 20 kwietnia 2024 r. aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, dlatego nie powinna ona we wskazanym okresie pełnić dyżurów ratowniczych. Podmiot kontrolowany złożył stosowne oświadczenie¹⁶ w sprawie braku niniejszego dokumentu tj. zaświadczenia o ukończeniu kursu kpp przez jednego z wolontariuszy. W okresie od 21 kwietnia 2024 r. do 17 października 2024 r. 8 wskazanych osób dedykowanych do pełnienia stałych dyżurów spełniało wszystkie wymagane ustawą o bezpieczeństwie...¹⁷ warunki dla ratownika wodnego. Stowarzyszenie TZTiRT przedłożyło 8 umów wolontariackich podpisanych z osobami dedykowanymi do pełnienia stałych dyżurów.

Braku aktualnego na tamten moment zaświadczenia o ukończeniu kursu z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy przez jednego z wolontariuszy pełniących dyżur dowodzi, iż podmiot kontrolowany nie gromadził w sposób kompleksowy dokumentacji uprawnień ratowników wodnych. Brak rzetelności w prowadzeniu dokumentacji uprawnień kadry ratowników wodnych oraz brak dostatecznego nadzoru nad aktualnością i kompletnością dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe ratowników wodnych, dopuszczanie tym samym możliwość wykonywania takich działań przez osoby niespełniające wszystkich wymagań określonych przepisami prawa, należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi Zarząd stowarzyszenia. Skutkiem niniejszej nieprawidłowości mogło być narażenie osób poszkodowanych na nieprofesjonalne działanie ratownicze.

1.5. Specjalistyczny sprzęt wykorzystywany do zadań z zakresu ratownictwa.

W dniu 17 i 18 października 2024 roku zespół kontrolujący dokonał oględzin sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności wykorzystanego do wykonania zadań z zakresu ratownictwa wodnego w:

- siedzibie podmiotu przy ul. Icchoka Malmeda 13B lok. 27 w Białymstoku, gdzie mieści się również biuro Towarzystwa Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących;

¹⁵ Pismo TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.;

¹⁶ Oświadczenie z dnia 14 listopada 2024 r. stanowiące załącznik do pisma TZTiRT z dnia 14 listopada 2024 r.;

¹⁷ art. 15a ustawy o bezpieczeństwie...;

- bazie ratowniczej w Supraślu przy ul. Majowej 8, znajdującej się w pobliżu Zalewu na rzece Supraśl – miejsca pełnienia stałych dyżurów;
- pomieszczeniach nieruchomości pod adresem Okopy 24 w gminie Suchowola;

z przeprowadzonych oględzin sporządzono protokoły¹⁸.

Podmiot nie przedłożył kontrolerom faktur/rachunków za zakupiony przez stowarzyszenie sprzęt ratowniczy.

W dostarczonych dokumentach podmiot kontrolowany przedłożył sześć umów użyczenia samochodów osobowych oraz jedną umowę użyczenia przyczepy¹⁹. Umowy użyczenia prywatnych samochodów osobowych i przyczepy podpisane były przez TZTiRT z wolontariuszami dedykowanymi do pełnienia stałych dyżurów. Przedmiotowe umowy umożliwiały bezpłatne używanie wskazanych w nich pojazdów oraz przyczepy, na czas nieokreślony, z przeznaczeniem do realizacji celów statutowych Towarzystwa Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących.

Na podstawie oględzin sprzętu przeznaczanego do działań ratowniczych stwierdzono, że środki transportu, środki łączności, sprzęt ratunkowy oraz pomocniczy, niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego, znajdujący się w dyspozycji podmiotu kontrolowanego, były sprawne²⁰ i utrzymywane w dobrym stanie technicznym.

W trakcie trwania czynności kontrolnych kontrolerzy orzekli, że rodzaj oraz liczba posiadanego sprzętu ratowniczego, którym dysponuje stowarzyszenie, są odpowiednie do podjęcia działań ratowniczych na obszarze wykonywanego przez podmiot ratownictwa wodnego i w tym zakresie pozytywnie należy ocenić Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących.

1.6. Podejmowanie działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych²¹.

Kierownik podmiotu kontrolowanego poinformował, że w okresie objętym kontrolą stowarzyszenie nie podejmowało żadnych działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie... i udzielono kwalifikowanej pierwszej pomocy²².

¹⁸ Protokoły oględzin sprzętu, środków transportu i łączności z dnia 17 i 18 października 2024 r., sporządzone przez zespół kontrolerów oraz podpisane przez Prezesa stowarzyszenia;

¹⁹ Załączniki do pisma TZTiRT z dnia 20 października 2024 r. – samochody osobowe: Mercedes nr. rej. BJA 7503A, Audi A3 nr. rej. BJA 73286, Volkswagen Passat nr. rej. BIA 77514, SAAB 9-5 SE 4D nr. rej. BI 4623K, Audi A2 nr. rej. BIA 94663, Volkswagen Polo nr. rej. BIA 03158, przyczepa lekka SPOMASZ Białystok KM200 nr. rej. BIA V145;

²⁰ Na podstawie oświadczenia Prezesa stowarzyszenia oraz oględzin kontrolerów.

²¹ Zgodnie z art. 13 ustawy o bezpieczeństwie ... działania ratownicze w ramach ratownictwa wodnego, polegają w szczególności na: 1) przyjęciu zgłoszenia o wypadku lub zagrożeniu; 2) dotarciu na miejsce wypadku z odpowiednim sprzętem ratunkowym; 3) udzielaniu kwalifikowanej pierwszej pomocy; 4) zabezpieczeniu miejsca wypadku lub zagrożenia; 5) ewakuacji osób z miejsca stanowiącego zagrożenie dla życia lub zdrowia; 6) transporcie osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym do miejsca, gdzie jest możliwe podjęcie medycznych czynności ratunkowych przez jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, po uprzednim uzgodnieniu miejsca przekazania z dysponentem jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; 7) poszukiwaniu osób zaginionych na obszarze wodnym.

²² Art. 14 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym stanowi, iż zakres czynności wykonywany przez ratownika w ramach kwalifikowanej pierwszej pomocy obejmuje:

- 1) resuscytację krążeniowo-oddechową, bezprzyrządową i przyrządową, z podaniem tlenu oraz zastosowaniem według wskazań defibrylatora zautomatyzowanego;
- 2) tamowanie krwotoków zewnętrznych i opatrywanie ran;
- 3) unieruchamianie złamań i podejrzeń złamań kości oraz zwichnięć;
- 4) ochronę przed wychłodzeniem lub przegrzaniem;
- 5) prowadzenie wstępnego postępowania przeciwwstrząsowego poprzez właściwe ułożenie osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, ochronę termiczną osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 6) stosowanie tlenoterapii bierniej;

W wyjaśnieniach TZTiRT²³ przedstawiło sposób organizacji dedykowany dokumentowaniu działań ratowniczych. Mianowicie „dokumentowanie działań ratowniczych prowadzone jest w formie papierowego raportu zawierającego, co najmniej: - przyjęcie zgłoszenia o wypadku lub zagrożeniu (czas przyjęcia zgłoszenia, od kogo pochodzi powiadomienie oraz podjęte działania), - rodzaj podejmowanych działań ratowniczych na miejscu wypadku lub zagrożenia, - czas dotarcia do miejsca wypadku lub zagrożenia, rodzaj podejmowanych działań, zakres czynności wykonywanych przez ratownika w ramach kwalifikowanej pierwszej pomocy, zabezpieczenia miejsca wypadku lub zagrożenia, ewakuacji osób z miejsca stanowiącego zagrożenie dla życia lub zdrowia; transporcie osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, przekazanie jednostkom systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, poszukiwaniu osób zaginionych na obszarze wodnym, - realizacja przez ratowników wodnych obowiązków, o których mowa w art. 16 ustawy... o bezpieczeństwie.

W kwestii podejmowania działań ratowniczych podmiot pozostawał nieaktywny, dlatego nie przedłożono żadnych dokumentów w przedmiotowym zakresie. Z uwagi na powyższe nie ma możliwości dokonania oceny działalności Towarzystwa Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących pod tym względem.

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Stowarzyszenie Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących podczas czynności kontrolnych, w swojej siedzibie przedłożyło dokumentację potwierdzającą prowadzenie w okresie kontrolowany, i przed nim, działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Prezes Stowarzyszenia Pan dr Antoni Roman, nauczyciel akademicki jest autorem wielu publikacji poświęconych tematyce profilaktyki tonięć i niesienia pomocy tonącym promującej ideę bezpiecznego wypoczynku nad wodą.

Kontrolerom zaprezentowano następujące pozycje książkowe autorstwa dr Antoniego Romana wydane w 2023 – „Nie rezygnuj, ćwicz pływanie dalej”, „Po pierwsze zapobieganie tonięciom”, „Procedury mądrego postępowania jako kierunek poprawy bezpieczeństwa nad wodą”, „Bezpieczne zabawy, gry, konkursy i imprezy nad wodą to też profilaktyka tonięć”. Ponadto dr Antoni Roman jest również autorem innych książek, podręczników metodycznych dla osób i instytucji organizujących bezpieczny wypoczynek nad wodą np. „Z wodą nie ma żartów”, „Bezpieczna aktywność fizyczna i intelektualna nad wodą jako element profilaktyki tonięć”, „Lokalizacja, budowa i wyposażenie bezpiecznego kąpieliska oraz racjonalizacja osobistego sprzętu ratowniczego jako element profilaktyki tonięć”, „Procedury mądrego postępowania jako kierunek poprawy bezpieczeństwa nad wodą”, „Dydaktyka profilaktyki tonięć i ratowania tonących”, „Charakterystyka pracy ratownika wodnego”, „Ratownictwo wodne w systemie bezpieczeństwa publicznego”. Powyższe pozycje książkowe są dostępne do bieżącego bezpłatnego kopiowania na stronie internetowej Towarzystwa Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących oraz zostały przekazane Bibliotece Narodowej w Warszawie, Bibliotece Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, polskim uczelniom kultury

7) ewakuację z miejsca zdarzenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;

8) wsparcie psychiczne osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

²³ Pismo TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

fizycznej, nauczycielom i instytucjom zajmującym się sprawami ratownictwa wodnego i profilaktyki tonięć a także są udostępniane podczas spotkań z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi.

W okresie od 1 maja 2023 r. do 31 października 2023 r. stowarzyszenie, pod patronatem honorowym Wojewody Podlaskiego prowadziło kampanię pt. „Poprawa bezpieczeństwa nad wodą” skierowaną do mieszkańców województwa podlaskiego. Celem niniejszego przedsięwzięcia była:

- popularyzacja idei bezpiecznego wypoczynku nad wodą przez organizowanie spotkań edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- współpraca z instytucjami państwowymi i samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, fundacjami, przedszkolami i szkołami, zajmującymi się problematyką bezpiecznego wypoczynku nad wodą,
- inicjatywa sprzątnięcia kąpielisk, rzek i jezior w ramach akcji „Czyste środowisko wodne”.

W kampanii „Poprawa bezpieczeństwa nad wodą” TZTiRT współpracowało z radiem, telewizją, przedstawicielami policji oraz pracownikami Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej zostało powierzone Antoniemu Romanowi i Robertowi Kosińskiemu.

Pomimo braku współpracy z zarządzającymi obszarami wodnymi oraz policją przy objęciu nadzorem miejsc niebezpiecznych pozytywnie oceniono prowadzenie przez Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy o bezpieczeństwie... .

3. Prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych, o których mowa w art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, w tym rejestru.

Podmiot kontrolowany nie przedstawił dokumentacji z przeprowadzonych działań ratowniczych ponieważ oświadczył, że w okresie kontrolowanym nie wykonywał żadnych działań ratowniczych.

Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących, w okresie objętym kontrolą, nie podpisało żadnej umowy z zarządzającymi obszarami wodnymi na organizowanie, kierowanie, koordynowanie i bezpośrednie prowadzenie działań ratowniczych w ramach ratownictwa wodnego.

W wyjaśnieniach²⁴ zaprezentowano formularz rejestru działań ratowniczych dedykowany pełnionym dyżurom w roku 2023 i 2024. Były to papierowe raporty do uzupełnienia, zawierające następujące informacje: dane osoby poszkodowanej (imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, adres zamieszkania), rodzaj doznanego urazu, rodzaj udzielonej pomocy, miejsce wypadku, imiona i nazwiska ratowników wodnych udzielających pomocy, data prowadzenia działań ratowniczych oraz czas i miejsce przekazania poszkodowanego jednostkom systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne lub innym służbom. Zgodnie z oświadczeniem Prezesa Zarządu podmiotu kontrolowanego, niniejsze rejestry nie zawierały żadnych informacji o realizacji przeprowadzonych działań ratowniczych z okresu objętego kontrolą, ponieważ do TZTiRT nie wpłynęło żadne zgłoszenie alarmowe. Na rejestrach widniała adnotacja „brak działań ratowniczych”.

²⁴ Pismo TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

W nadesłanych wyjaśnieniach²⁵ TZTiRT poinformowało, że dokumentowanie działań ratowniczych prowadzone jest w formie papierowego raportu zawierającego co najmniej przyjęcie zgłoszenia o wypadku lub zagrożeniu (czas przyjęcia zgłoszenia, od kogo pochodzi powiadomienie oraz podjęte działania), rodzaj podejmowanych działań ratowniczych na miejscu wypadku lub zagrożenia - czasu dotarcia do miejsca wypadku lub zagrożenia, rodzaju podejmowanych działań, zakres czynności podejmowanych przez ratownika w ramach kwalifikowanej pierwszej pomocy, zabezpieczeniu miejsca wypadku lub zagrożenia, ewakuacji osób z miejsca stanowiącego zagrożenie dla życia lub zdrowia, transporcie osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, przekazanie jednostkom systemu PRM, poszukiwaniu osób zaginionych na obszarze wodnym oraz realizacja przez ratowników wodnych obowiązków, o których mowa w art. 16 ustawy o *bezpieczeństwie...* . Jednakże kontrolerom nie zostały zaprezentowane niniejsze formularze jako druki przygotowane do wypełnienia.

Sposób przygotowania formularzy rejestru działań ratowniczych uznano jako prawidłowy. Z uwagi na brak realizacji umów z zarządzającymi obszarami wodnymi na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych na obszarach wodnych oraz brak zgłoszeń alarmowych, uzasadnionym jest brak dokumentacji potwierdzającej realizację działań ratowniczych. Odstąpiono od oceny podmiotu kontrolowanego w zakresie prowadzenia dokumentacji działań ratowniczych, o której mowa w art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy o *bezpieczeństwie...* .

4. Ujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywanie informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy.

Zgodnie z informacją uzyskaną od Prezesa stowarzyszenia, w okresie objętym kontrolą, TZTiRT nie zajmowało się ujawnianiem zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i nie przekazywało informacji o tych zagrożeniach właściwej radzie gminy. Natomiast zgodnie z wyjaśnieniami TZTiRT²⁶ w okresie podlegającym kontroli „nie zidentyfikowano żadnych zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych”. Na potwierdzenie stowarzyszenie przysłało²⁷ podpisany przez Prezesa stowarzyszenia i jego Zastępcę w dniu 17 października 2024 r. „Protokół z kontroli Zalewu na rzece Supraśl, w miejscowości Supraśl, na odcinku rozciągającym się od mostu do jazu, pod kątem bezpieczeństwa osób przebywających na tym obszarze wodnym” oraz pismo z dnia 12 listopada 2024 r. skierowane do Burmistrza Supraśla²⁸ informujące o tym, iż na Zalewie na rzece Supraśl w miejscowości Supraśl nie zidentyfikowano żadnych zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na ww. obszarze wodnym. Pismo skierowane do Burmistrza Supraśla zostało wystosowane w dniu, który znajduje się poza okresem objętym kontrolą. Dzień, w którym TZTiRT przeprowadzało analizę zagrożeń wskazanego wyżej obszaru wodnego tj. 17 października 2024 r. pokrywał się z dniem, w którym zespół kontrolny w obecności Prezesa stowarzyszenia, realizował całodienne czynności kontrolne. Zespół kontrolny nie był świadkiem powyższych czynności oraz nie został poinformowany o tym fakcie. Decyzją kontrolerów informacje zawarte w przedłożonych dokumentach nie mogą zostać uwzględnione, dlatego uznać należy, że podmiot nie wywiązywał się z obowiązku polegającego na ujawnianiu zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych

²⁵ Pismo TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

²⁶ Pismo TZTiRT z dnia 20 października 2024 r.

²⁷ Załącznik do pisma TZTiRT z dnia 14 listopada 2024 r.

²⁸ Pismo z dnia 12 listopada 2024 r do Burmistrza Supraśla – po okresie objętym kontrolą.

i przekazywania informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach właściwej radzie gminy, co stanowi nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi kierownictwo podmiotu kontrolowanego.

IV. OCENA OGÓLNA, WNIOSKI I ZALECENIA

Ocena podmiotu kontrolowanego została dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, takich jak: legalność, celowość oraz rzetelność.

Na podstawie dokonanych ustaleń należy stwierdzić, że podmiot kontrolowany zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie ... posiada siedzibę, dysponuje kadrą ratowników wodnych w liczbie niezbędnej do zapewnienia stanu gotowości, prowadzi działalność profilaktyczno-edukacyjną, posiada niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego sprzęt specjalistyczny oraz środki transportu i łączności. Niemniej jednak podmiot nie udokumentował, iż zapewnia nieprzerwany stan gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w sposób gwarantujący niezwłoczne udzielanie pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym. Stowarzyszenie Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących nie posiada poprawnie działającego sposobu organizacji stałych dyżurów ratowniczych. Stowarzyszenie nie upubliczniło numeru alarmowego.

Ponadto podmiot kontrolowany nie sprawuje właściwego nadzoru nad dokumentacją uprawnień ratowników wodnych, nie realizuje obowiązku ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych oraz nie przekazuje ww. informacji właściwej radzie gminy.

Na podstawie ustaleń znajdujących się w niniejszym protokole z kontroli negatywnie oceniono:

- 1) niewłaściwy sposób organizacji stałych dyżurów w ramach zapewnienia stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego tj. zbyt długi proces „od przyjęcia zgłoszenia do podjęcia działań”;
- 2) nierzetelne prowadzenie dokumentacji dotyczącej uprawnień ratowników wodnych;
- 3) powierzanie zadań z zakresu ratownictwa wodnego osobom niespełniającym wymagań określonych w ustawie o bezpieczeństwie...;
- 4) nieupublicznianie numeru alarmowego;
- 5) nieujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych;
- 6) nieprzekazywanie informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy.

Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie..., zobowiązuje się Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących z siedzibą w Białymstoku do zrealizowania następujących zaleceń:

- 1) niezwłocznego zorganizowania dyżurów ratowników wodnych, w sposób zapewniający stałą gotowość do wykonywania ratownictwa wodnego oraz gwarantujący niezwłoczne udzielanie pomocy osobom poszkodowanym na obszarach wodnych poprzez skrócenie

- procedury przyjmowania zgłoszeń alarmowych;
- 2) upublicznienie numeru alarmowego dedykowanego wyłącznie zgłoszeniom alarmowym;
 - 3) rzetelne prowadzenie dokumentacji uprawnień ratowników wodnych w celu sprawowania nadzoru nad kadrą ratowniczą;
 - 4) powierzanie czynności z zakresu ratownictwa wodnego wyłącznie osobom posiadającym kwalifikacje;
 - 5) ujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych;
 - 6) rzetelne dokumentowanie i przekazywanie właściwej radzie gminy informacji dotyczącej ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych;

V. POUCZENIE

Zgodnie z art. 27 ust. 2-4 ustawy o *bezpieczeństwie...*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą może wnieść do kontrolującego na piśmie umotywowane zastrzeżenia do protokołu kontroli, w tym do sformułowanych wniosków i zaleceń lub podpisuje protokół kontroli.

Zgłoszone zastrzeżenia kontrolujący może uznać za zasadne, zmieniając lub uzupełniając protokół kontroli albo uznać je za niezasadne i przekazać stanowisko podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą. Zastrzeżenia wniesione po terminie, przez osobę nieuprawnioną lub bez zachowania formy pisemnej pozostawia się bez rozpatrzenia.

W przypadku uznania zasadności zastrzeżeń zmieniony lub uzupełniony protokół kontroli zostaje przekazany ponownie do podpisania podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą.

W myśl art. 28 ust. 1 i 2 ww. ustawy podmiotowi objętemu kontrolą przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu kontroli i złożenia kontrolującemu, w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania pisemnego wyjaśnienia przyczyn odmowy. **Odmowa podpisania protokołu kontroli nie wstrzymuje realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.**

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą, w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli lub stanowiska kontrolującego, o którym mowa w art. 27 ust. 3 ww. ustawy lub poprawionego protokołu kontroli zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych o wykonaniu wniosków i zaleceń pokontrolnych zawartych w protokole kontroli lub o przyczynach ich niewykonania.

Zgodnie z art. 12 ust. 5 pkt 2 ustawy o *bezpieczeństwie...*, minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze decyzji administracyjnej, może cofnąć zgodę na wykonywanie ratownictwa wodnego, jeżeli podmiot, któremu taka zgoda została udzielona, nie usunął w wymaganym terminie nieprawidłowości mających istotny wpływ na wykonywanie ratownictwa wodnego stwierdzonych protokołem kontroli.

* * *

Z kontroli sporządzono protokół w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach:

Egz. Nr 1 – Stowarzyszenie Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących

Egz. Nr 2 – aa

.....
Monika Kobiątko
.....
członek zespołu – Monika Kobiątko

.....
Joanna Al-Kanani
.....
członek zespołu – Joanna Al-Kanani

**TOWARZYSTWO ZAPOBIEGANIA TONIĘCIOM
I RATOWANIA TONAŁYCH**
ul. Icchoka Malmeda 13B lok. 27
15-440 Białystok

PREZES ZARZĄDU
**TOWARZYSTWA ZAPOBIEGANIA TONIĘCIOM
I RATOWANIA TONAŁYCH**
Antoni Roman
dr Antoni Roman prof. h. ON-PPW
instruktor wykładowca ratownictwa wodnego

.....
pieczęć i podpis
kierownika podmiotu kontrolowanego

Zapoznałem się

DYREKTOR
Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
.....
Dariusz Marczyński
st. bryg. dr inż. Dariusz Marczyński

